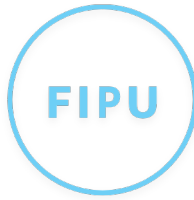

Programsko inženjerstvo

Nositelj: doc. dr. sc. Nikola Tanković

Asistent: mag. inf. Alesandro Žužić

Ustanova: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet informatike u Puli

Fakultet informatike u Puli

[6] Vue Router i Pinia

Vue Router omogućuje jednostavno upravljanje navigacijom i rutama u Vue aplikacijama, dok **Pinia** pruža moderan i intuitivan način upravljanja globalnim stanjem (*state management*).

Posljednje ažurirano: 11. svibnja 2025.

- [Programsko inženjerstvo](#)
- [\[6\] Vue Router i Pinia](#)
 - [Vue Router](#)
 - [Instalacija](#)
 - [Router struktura](#)
 - [Rute](#)
 - [Dinamičke rute](#)
 - [Ugniježdene rute](#)
 - [Preusmjeravanje i pseudonim](#)
 - [Navigacija](#)
 - [RouterLink](#)
 - [Router funkcije](#)
 - [Zaštita navigacije](#)
 - [Tranzicije](#)
 - [Pinia](#)
 - [Instalacija](#)
 - [Pinia struktura](#)
 - [Korištenje](#)
 - [Local storage](#)
 - [Samostalni zadatak za vježbu 5](#)

Vue Router

Do sad nismo koristili *url linkove* za navigaciju po stranici unutar internetskog preglednika. Zato postoji službena *Vue.js* paket **Vue Router** koja omogućuje dinamičko upravljanje navigacijom, ugniježđenim rutama, uz podršku za povijest, tranzicije i naprednu kontrolu putanje s modularnom konfiguracijom.

Sada ćemo postaviti situaciju u kojoj bi nam **Vue Router** poslužio. Imamo jednu običnu stranicu za praćenje kolekcije vinyla. Stranica ima tri komponente koje se ponašaju kao stranice: `LogIn.vue`, `SignUp.vue` i `Collection.vue`.

Vynlist

M Odjavi se

Naslov albuma...

Izvođač...

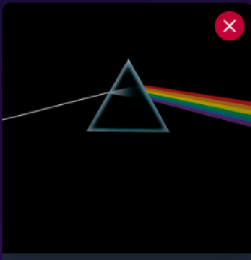
Godina...

URL slike albuma...

Dodaj Album

Thriller
Michael Jackson
1982

The Dark Side of the Moon
Pink Floyd
1973

Rumours
Fleetwood Mac
1977

Vynlist - Prijava

Molimo unesite podatke:

Korisničko ime...

Lozinka...

Nemate račun? Registriraj se...

Prijavi se

Vynlist - Registracija

Molimo unesite podatke:

Korisničko ime...

Email...

Lozinka...

Već imate račun? Prijavite se...

Sign Up

Unutar `App.vue` i svih tih komponenti koristimo composable funkciju `useUser` koja se ponaša kao globalni spremnik varijabli i funkcija za autentifikaciju i prosljeđivanje varijabli.

```
//useUser.js
import { ref, computed } from 'vue';

const user = ref({ name: 'Markom', email: 'mmarkic@gmail.com' });
const registration = ref(false);

export default function useUser() {
  ...
}
```

```
//app.vue
<Transition>
  <Collection v-if="user"/>
  <LogIn v-else-if="!registration"/>
  <SignUp v-else/>
</Transition>
```

Kombinacijom ovih metoda vršimo prijelaze između određenih prikaza koristeći `v-if` direktivu. Međutim, možemo uočiti nekoliko problema s ovim pristupom. Uvijek se nalazimo na istoj stranici, odnosno *URL* stranice se ne mijenja. Ako želimo dodati više stranica, logika za provjeru trenutne stranice postaje složenija. Također, prilikom svakog osvježavanja stranice sve varijable se resetiraju – to se može riješiti spremanjem varijabli u lokalnu pohranu (*local storage*) i ručnim učitavanjem podataka pri pokretanju. Međutim, sve ove probleme **Vue Router** rješava umjesto nas.

Instalacija

Da bi uopće mogli koristiti paket **Vue Router** moramo ga instalirati.

1. **Slučaj**: ako već imamo postojeći projekt onda moramo **instalirati** paket:

```
npm install vue-router@4
```

Prvo što treba napraviti nakon instalacije je napraviti **dvije nove mape** u `src` mapi:

- `router` mapa – sadrži `index.js` datoteku u kojoj se nalazi logika **router-a**
- `views` mapa – sadrži `.vue` datoteke koje se ponašaju kao zasebne stranice, praktički identična `components` mapi

Napravit ćemo dvije obične komponente u `views` mapi:

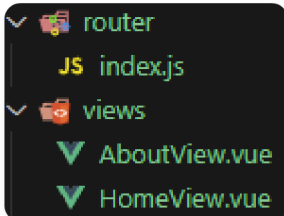
- `AboutView.vue`
- `HomeView.vue`

```

<!--AboutView.vue-->
<template>
  <h1> This is an about page </h1>
</template>

<!--HomeView.vue-->
<template>
  <h1> Welcome </h1>
</template>

```


Zatim ćemo namjestiti logiku **router**-a u `index.js` datoteci unutar `router` mape:

```

import { createRouter, createWebHistory } from 'vue-router' // učitavanje potrebnih
funkcija
import HomeView from '../views/HomeView.vue' // učitavanje komponente

// izrada routera
const router = createRouter({
  history: createWebHistory(import.meta.env.BASE_URL), // pamćenje
navigacije/promjene stranica
  routes: [
    {
      path: '/', // url link stranice
      name: 'home', // naziv stranice
      component: HomeView, // komponenta stranice
    },
    {
      path: '/about',
      name: 'about',
      component: () => import('../views/AboutView.vue'), // 2. način učitavanje
komponente
    },
  ],
})

export default router // izvoz routera

```

Nakon toga možemo **registrirati router** da radi unutar aplikacije, tako da ga učitamo u `main.js` datoteci:

```
import './assets/main.css'

import { createApp } from 'vue'
import App from './App.vue'
import router from './router' // učitavanje router paketa iz router mape

const app = createApp(App)

app.use(router) // korišćenje router paketa

app.mount('#app')
```

Tek onda možemo omogućiti prikaz **router** stranica u `App.vue` datoteci:

```
<script setup>
  // Učitavanje router komponenti iz router paketa
  import { RouterLink, RouterView } from 'vue-router'
</script>

<template>
  <nav>
    <!-- RouterLink komponente se ponašaju kao <a></a> elementi-->
    <RouterLink to="/">Home</RouterLink>
    <RouterLink to="/about">About</RouterLink>
  </nav>

  <!-- RouterView komponenta omogućuje prikaz stranica -->
  <RouterView />
</template>

<style scoped>
  a.router-link-exact-active {
    color: blue;
  }
  a {
    color: black;
    display: inline-block;
    padding: 0 1rem;
    border-left: 1px solid black;
  }
</style>
```

| [Home](#) | [About](#)

Welcome

[Home](#) | [About](#)

This is an about page

2. **Slučaj**: ako radimo novi projekt onda možemo **uključiti** paket pri instalaciji:

```
npm create vue@latest
```

```
◆ Select features to include in your project:
  ☐ TypeScript
  ☐ JSX Support
  ☒ Router (SPA development)
  ☐ Pinia (state management)
  ☐ Vitest (unit testing)
  ☐ End-to-End Testing
  ☐ ESLint (error prevention)
  ☐ Prettier (code formatting)
```

- U tom slučaju nam je sve namješteno što smo radili u prvom slučaju.

Router struktura

Kada namjestimo početnu router logiku, ona nam može izgledati nešto ovako:

```
import { createRouter, createWebHistory } from 'vue-router' // učitavanje potrebnih
funkcija
import HomeView from '../views/HomeView.vue' // učitavanje komponente

// izrada routera
const router = createRouter({
  history: createWebHistory(import.meta.env.BASE_URL), // pamćenje
navigacije/promjene stranica
  routes: [
    {
      path: '/', // url link stranice
      name: 'home', // naziv stranice
      component: HomeView, // komponenta stranice
    },
    {
      path: '/about',
      name: 'about',
      component: () => import('../views/AboutView.vue'), // 2. način učitavanje
komponente
    },
  ],
})

export default router // izvoz routera
```

Možemo vidjeti da učitavamo dvije funkcije iz *router paketa*:

- `createRouter()` – služi za izradu routera prema danim opcijama
- `createWebHistory()` – kreira HTML5 povijest za navigaciju i prikaz URL-a

Funkcija `createRouter()` prima objekt kao argument koji sadrži opcije za izradu routera. Nama su zasad bitne samo dvije opcije:

- **history** – definiramo vrstu povijesti koju koristimo (najčešće `createWebHistory()` iako ima i drugih)
- **routes** – definiramo **route** aplikacije

Kada koristimo `createWebHistory()`, URL će izgledati "normalno", npr. `https://example.com/user/id`.

Međutim, ako korisnici direktno u pregledniku otvore `https://example.com/apple`, dobit će *404 grešku* – jer server ne prepozna tu rutu. Da bismo riješili problem, dovoljno je dodati jednostavnu *catch-all* fallback rutu, više o tome kasnije.

I na kraju imamo `export default router` čime zapravo izvozimo router objekt tako da ga možemo učitati i koristiti u `main.js` datoteci.

Route

U prošlom poglavlju smo spomenuli da `createRouter()` stvara router koristeći objekt s danim opcijama gdje je jedna među njima **routes**.

Routes ja zapravo lista **ruta** kojima korisnici mogu pristupiti u aplikaciji. Svaka **ruta** je isto zapravo objekt koji sadrži opcije rute, među kojima su nam bitne tri:

- **path** – predstavlja *url link* rute (npr. `/`, `/about`, `/users/:username`, ...)
- **name** – predstavlja naziv rute (npr. *home*, *about*, *user*, ...)
- **component** – predstavlja komponentu koja će se učitati kad se nalazimo na toj ruti

Komponente ruta se nalaze u **views mapi**

Dinamičke rute

U većini slučajeva imat ćemo određene rute koje se ponavljaju više puta ili služe za prikaz određenih promjenjivih podataka. Na primjer ako imamo rutu `/users/marko` i želimo prikazati korisnika Anu onda bi trebali imati i rutu `/users/ana`. Da ne stvaramo rutu za svakog korisnika zasebno. U tom slučaju ćemo izraditi jednu **dinamičku rutu** koja može primiti korisničko ime kao **parametar**.

Tako da umjesto da imamo:

```
{
  path: '/users/marko',
  component: UserView,
},
{
  path: '/users/ana',
  component: UserView,
},
```

Napravit ćemo:

```
{  
  path: '/users/:username',  
  component: UserView,  
},
```

Jedino što smo promijenili je da smo dodali `:username` umjesto pojedinačnog korisničkog imena.

```
<!--UserView.vue-->  
<template>  
  <h1> Korisnik </h1>  
</template>
```

Sada ako odemo na stranicu korisnika, npr. `/users/ivan` radit će kako spada.

| [Home](#) | [About](#)

Korisnik

Međutim sada kada imamo taj **parametar** možemo mu i pristupiti putem `$route.params.username` sintakse.

```
<!--UserView.vue-->  
<template>  
  <h1> Korisnik: {{ $route.params.username }} </h1>  
</template>
```

| [Home](#) | [About](#)

Korisnik: ivan

Drugi način na koji možemo pristupiti **parametru** username je da koristimo `defineProps()` funkciju:

```
<script setup>  
  defineProps(['username'])  
</script>  
<template>  
  <h1> Korisnik: {{ username }} </h1>  
</template>
```


Da bi to radilo trebamo u rutu nadodati opciju `props: true`:

```
{
  path: '/users/:username',
  component: UserView,
  props: true
},
```

Kod izrade **dinamičkih ruta** može se koristiti regex za definiranje ugniježđenih parametara ili definiranje svojstva parametra. Ako se prisjetimo problema `createWebHistory()` funkcije, tu znamo da kod nepostojeći ruta dobivamo *404 grešku* (npr. */apple*).

```
⚠ [Vue Router warn]: No match found for location with
path "/apple"
```

Da korisnici ne dobivaju tu grešku, poželjno je da ih usmjerimo na stranicu koja će ih na to uputiti. Zato ćemo kreirati sljedeću dinamičku rutu:

```
{
  path: '/*:pathMatch(.*)*',
  name: 'NotFound',
  component: NotFound
},
```

```
<!--NotFound.vue-->
<template>
  <h1> Stranica {{ $route.path }} ne postoji! </h1>
</template>
```

| [Home](#) | [About](#)

Stranica /apple ne postoji!

Ugniježdene rute

Kada radimo rute doći ćemo do situacije gdje nekoliko ruta imaju dio URL-a isti.

```
{
  path: '/users/:username',
  component: UserView,
},
{
  path: '/users/:username/posts',
  component: UserPostsView,
},
{
  path: '/users/:username/avatar',
  component: UserAvatarView,
},
},
```

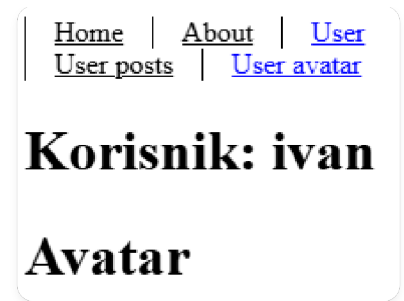
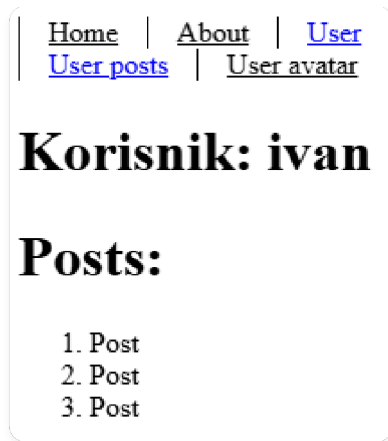
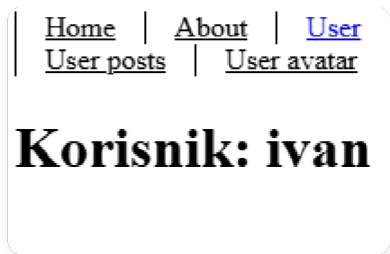
Da ne ponavljamo cijelo vrijeme `/users/:username`, možemo ugniježdziti donje dvije rute kao djeca pod prvu rutu:

```
{
  path: '/users/:username',
  component: UserView,
  children: [
    {
      path: 'posts',
      component: UserPostsView,
    },
    {
      path: 'avatar',
      component: UserAvatarView,
    },
  ],
},
```

Onda unutar rute user isto imamo `<RouterView/>`:

```
<script setup>
  defineProps(['username'])
</script>

<template>
  <nav>
    <RouterLink :to="`/users/${username}/posts`">User posts</RouterLink>
    <RouterLink :to="`/users/${username}/avatar`">User avatar</RouterLink>
  </nav>
  <h1> Korisnik: {{ username }} </h1>
  <RouterView />
</template>
```


Preusmjeravanje i pseudonim

U određenim situacijama nam je poželjno da dva različita URL-a vode na istu stranicu. U tom slučaju onda stvaramo dvije rute:

```
{
  path: '/',
  name: 'home'
  component: HomeView,
},
{
  path: '/home',
  name: 'home',
  component: HomeView,
},
```

U ovom slučaju oba URL-a prikazuju istu stranicu, no što ako želimo da samo jedan URL predstavlja stranicu dok drugi samo preusmjerava na prvi. U tom slučaju koristimo **redirect** (*preusmjeravanje*) s jedne rute na drugu:

```
{
  path: '/',
  name: 'home',
  component: HomeView,
},
{
  path: '/home',
  redirect: '/'
},
```

- Sada ako odemo na rutu `/home` preusmjerit će nas na rutu `/` što će se i prikazati i u URL-u.

Ako nam nije bitan URL onda može koristiti **alias** (*pseudonim*) čime dodjeljujemo jednoj stranici više URL-ova odjednom:

```
{
  path: '/',
  name: 'home',
  component: HomeView,
  alias: '/home'
},
```

- Sada ako odemo na rutu `/home` neće nas preusmjeriti na rutu `/` ali će router znati da je to trenutno aktivna ruta.

Navigacija

Možemo na tri načina navigirati po stranici, koristeći `<RouterLink>` **ugrađeni element**, koristeći **router funkcije** `push()`, `replace()` i `go()`, te ručnim tipkanjem URL-a stranice.

RouterLink

Vue router paket dolazi s dva ugrađena elementa: `<RouterLink>` i `<RouterView/>`. Dok nam **RouterView** služi za prikaz samih ruta, **RouterLink** se ponaša kao običan `<a/>` element gdje umjesto atribut `href` koristi atribut **to**.

```
<RouterLink to="/users/ivan">User</RouterLink>
```

s obzirom na to da koristimo Vue, znači da može atribut `to` vezati kao i sve druge atribute `v-on` direktivom `:` skraćeno.

```
<RouterLink :to="`/users/${username}`">User</RouterLink>
<!--ILI-->
<RouterLink :to="{ name: 'user', params: { username: 'ivan' } }">User</RouterLink>
```

Router cijelo vrijeme prati na kojoj se ruti nalazimo, što mu omogućuje da zna koji je trenutni aktivni link to jest koji `<RouterLink>` element je trenutno aktivan.

`RouterLink` se smatra aktivnim ako:

- Odgovara istom zapisu rute (tj. konfiguriranoj ruti) kao i trenutna lokacija.
- Ima iste vrijednosti parametara kao i trenutna lokacija.

`<RouterLink>` element zato ima dva argumenta za uređivanje izgleda osim `class` i `style`, a to su **linkActiveClass** i **linkExactActiveClass**.

```
<RouterLink ...
  activeClass="border-indigo-500"
  exactActiveClass="border-indigo-700">
```

Također možemo koristiti i `<style>` s predefiniranim klasama za uređivanje aktivnih linkova:

```
<style>
  a.router-link-active {
    color: blue;
  }
  a.router-link-exact-active {
    color: red;
  }
</style>
```

Ako imamo dva linka:

```
<RouterLink to="/users/ivan">
  User
</RouterLink>
<RouterLink to="/users/ivan/avatar">
  Role
</RouterLink>
```

Ako je trenutna lokacija puta `/users/ivan/avatar`, tada se obje rute smatraju aktivnim, pa im se primjenjuje klasa `router-link-active`. No, samo je druga ruta točno aktivna (*exact*), pa bo joj se primijenila klasa `router-link-exact-active`.

| [Home](#) | [About](#) | [User](#)
| [User posts](#) | [User avatar](#)

Korisnik: ivan

Avatar

Router funkcije

Kada želimo mijenjati rute putem funkcija iz drugih dijelova aplikacije bez korištenja elementa `RouterLink` u tom slučaju koristimo **router funkcije**.

```
import { useRouter } from 'vue-router'

const router = useRouter()

function goToUserIvan() {
  router.push({ path: '/users/ivan' })
}
```

Primjeri korištenja:

```
// koristeći string
router.push('/users/ivan')

// koristeći objekt s putanjom
router.push({ path: '/users/ivan' })

// koristeći objekt s nazivom i parametrom
router.push({ name: 'user', params: { username: 'ivan' } })
```

Kada koristimo `push()` funkciju onda se pamti **povijest navigacije** što omogućuje korisniku da ide naprijed/nazad. U slučaju da ne želimo pamtit navigaciju u određenim slučajevima, onda koristimo `replace()` funkciju.

```
router.push({ path: '/home', replace: true })
// isto što i
router.replace({ path: '/home' })
```

Ako želimo implementirati vlastitu navigaciju za ići naprijed i nazad po sučelju onda koristimo funkcije `forward()`, `back()` i `go()` koja za argument prima broj:

```
// idi naprijed za jedan zapis, isto kao router.forward()
router.go(1)

// idi natrag za jedan zapis, isto kao router.back()
router.go(-1)

// idi naprijed za tri zapisa
router.go(3)

// ne prikazuje grešku ako nema toliko zapisa
router.go(-100)
router.go(100)
```

Zaštita navigacije

Vue Router pruža funkcije koje se prvenstveno koriste za zaštitu navigacije, bilo preusmjeravanjem ili otkazivanjem. Korisno u slučaju kada želimo prikazati određene stranice samo autentificiranim korisnicima ili administratorima.

U tom slučaju možemo definirati globalnu zaštitu koristeći `beforeEach()` funkciju:

```
router.beforeEach(async (to, from) => {
  if (
    // provjeri je li korisnik autentificiran
    !isAuthenticated &&
    // ! Izbjegni beskonačno preusmjeravanje
    to.name !== 'Login'
  ) {
    // preusmjeri korisnika na stranicu za prijavu
    return { name: 'Login' }
  }
})
```

Ako funkcija ništa ne vrati, onda ne vrši redirekciju i nastavlja prema planiranom putu, u suprotnom ako vratimo određen naziv ili rutu, vrši se redirekcija ka novoj ruti.

Vrlo je bitno paziti da kod zaštite navigacije ne izazovemo beskonačno preusmjeravanje rute u samu sebe ili cikličko preusmjeravanje!

Naravno, evo ispravljenog i jasnije objašnjenog opisa argumenata funkcije `beforeEach`:

Funkcija `beforeEach()` prima dva argumenta:

- **to** – objekt koji predstavlja rutu na koju aplikacija pokušava navigirati (*odredišna ruta*)
- **from** – objekt koji predstavlja trenutačnu rutu iz koje korisnik dolazi (*polazna ruta*)

Tranzicije

Za animaciju komponenti prilikom navigacije između ruta koristi se `<RouterView>` s `v-slot`. Unutar njega se komponenta stavlja unutar `<transition>` elementa:

```
<template>
  <RouterView v-slot="{ Component }">
    <transition>
      <component :is="Component" />
    </transition>
  </RouterView>
</template>

<style>
  .v-leave-active {
    transition: opacity 0.5s ease;
    position: absolute;
  }
  .v-enter-active {
    transition: opacity 0.5s ease;
  }
  .v-enter-from, .v-leave-to {
    opacity: 0;
  }
</style>
```


Pinia

Pinia je paket za *upravljanje stanjem (store)* u Vue aplikacijama koji omogućuje dijeljenje stanja između komponenti i stranica. Međutim ovo nam zvuči vrlo poznato, zato što smo u prošloj skripti prošli **composables** što nam isto omogućuje dijeljenje stanja.

Pa čemu onda Pinia ako već postoji ugrađena funkcionalnost Composables koja radi istu stvar?

Jedina velika razlika je da se Pinia ukomponira u **Vue Devtools** što omogućuje u uvid stanje aplikacije to jest možemo promatrati i mijenjati stanje aplikacije.

U slučaju da želimo spremati stanje aplikacije u **local storage** umjesto da ručno implementiramo spremanje i dohvaćanje, postoji gotov paket `pinia-plugin-persistedstate` koji nam omogućuje efikasno i jednostavno spremanje stanja.

Pinia i **Composables** se tretiraju kao ekvivalente alati koji se mogu koristiti naizmjenično. No ta dva alata rješavaju *različite vrste problema* i odgovaraju *različitim slučajevima korištenja*.

Composables – koristimo ih kada želimo pohraniti „jednokratne“ podatke koje je razumno prosljeđivati unutar jednog prikaza (*view*) ili modula. Dobar primjer bi bila stranica s detaljima proizvoda – dohvaćamo podatke u `onMounted()` funkciji, zatim ih koristimo za prikaz informacija o proizvodu. Možemo ih razumno prosljeđiti komponentama unutar prikaza (npr. odjeljak s opisom, galerija slika itd.), ali trebamo izbjegavati prosljeđivanje *unucima* ili *praunucima* – to je tzv. *prop drilling* što brzo postaje neuredno i nepregledno. Također, te podatke ne trebamo izvan prikaza u kojem smo ih dohvatili.

Pinia – koristimo je kada želimo pohraniti podatke koji se koriste u više prikaza ili su skupi za dohvat. Primjer bi bila pohrana korisničkih podataka nakon prijave kako bi ti podaci bili dostupni u svim dijelovima aplikacije bez ponovnog dohvaćanja. Ako se vratimo na primjer proizvoda – koristili bismo Piniu za pohranu liste proizvoda, tako da ako korisnik prelazi između liste i detalja proizvoda, ne moramo ponovno dohvaćati podatke svaki put – što znači bolje performanse aplikacije.

Postoje i slučajevi kada je Pinia korisna i za podatke koji su razasuti po različitim razinama hijerarhije unutar jednog prikaza. To je prilično uobičajeno kod složenijih prikaza s više razina ugnježđivanja, gdje je nepraktično i neuredno prosljeđivati podatke s viših razina na niže. Ako dodemo do te točke, vjerojatno je bolje samo napraviti Pinia store i pristupati podacima direktno iz tih komponenti. Tako također izbjegavamo potrebu za prosljeđivanjem događaja prema gore kroz više razina – to jest tzv. *bubble up events* – što je još gore od samog prosljeđivanja podataka. Jednostavno izmijenimo podatke iz duboko ugnježdene komponente direktno.

Composables i **Composition API** služe kao način organizacije koda prema *funkcionalnostima (feature-first)*, a ne prema komponentama (*component-first*) – doslovno kroz kompoziciju.

To znači da su **Composables** **dijeljena funkcionalnost**, a ne dijeljeno stanje.

Određene funkcionalnosti mogu sadržavati unutarnje (dijeljeno; globalno) stanje, ali to **nije primarna svrha** Composables.

Pinia, s druge strane, služi **isključivo za dijeljenje stanja**. Može sadržavati funkcionalnosti za upravljanje tim stanjem, ali **nema smisla bez samog stanja**.

Naravno, svi gore navedeni argumenti predstavljaju uobičajene prakse i koncepte koji se često primjenjuju u razvoju, ali to ne znači da je pogrešno koristiti samo composable funkcije za upravljanje cijelim stanjem aplikacije — ako to odgovara potrebama konkretnog projekta, takav pristup je potpuno valjan.

Instalacija

Da bi uopće mogli koristiti paket **Pinia** moramo ga instalirati.

1. **Slučaj**: ako već imamo postojeći projekt onda moramo **instalirati** paket:

```
npm install pinia
```

Zatim ćemo registrirati Piniu u Vue unutar `main.js` datoteke:

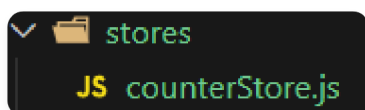
```
import './assets/main.css'

import { createApp } from 'vue'
import { createPinia } from 'pinia' // učitavanje funkcije iz pinia paketa
import App from './App.vue'

const pinia = createPinia() // izrada pinije
const app = createApp(App)

app.use(pinia) // korištenje pinije
app.mount('#app')
```

Sada kada je Pinia ubačena u aplikaciju, možemo napraviti novu mapu `stores` unutar `src` mape i napraviti novu datoteku `counterStore.js`:

- Naziv svakog novog **spremnika** (*store*) uobičajeno slijedi konvenciju imenovanja u obliku `<naziv>Store`

Onda možemo unutar te datoteke definirati **spremnik** s pomoću funkcije `defineStore()` koja zapravo i stvara novi **spremnik**:

```
import { defineStore } from "pinia"
import { ref, computed } from "vue"

export const useCounterStore = defineStore('counterStore', () => {
  const count = ref(0)
  const doubleCount = computed(() => count.value * 2)
  function increment() {
    count.value++
  }

  return {
    count,
    doubleCount,
    increment
  }
})
```

Sada taj novostvoreni spremnik *counterStore* možemo koristiti bilo gdje u aplikaciji:

```
<!--App.vue-->
<script setup>
  import { useCounterStore } from "@/stores/counterStore.js"
  const counterStore = useCounterStore();
</script>

<template>
  <div>
    Count: {{ counterStore.count }}
    <button @click="counterStore.increment()">Increment</button>
    <br> DoubleCount: {{ counterStore.doubleCount }}
  </div>
</template>
```

Count: 4

DoubleCount: 8

2. **Slučaj**: ako radimo novi projekt onda možemo **uključiti** paket pri instalaciji:

```
npm create vue@latest
```

◆ Select features to include in your project:

- ☐ TypeScript
- ☐ JSX Support
- ☐ Router (SPA development)
- ☒ **Pinia (state management)**
- ☐ Vitest (unit testing)
- ☐ End-to-End Testing
- ☐ ESLint (error prevention)
- ☐ Prettier (code formatting)

- U tom slučaju nam je sve namješteno što smo radili u prvom slučaju.

Pinia struktura

Kada napravimo prvi spremnik on nam može izgledati nešto ovako:

```
import { defineStore } from "pinia" // učitavanje pinia funkcije
import { ref, computed } from "vue"

// definiranje spremnika
export const useCounterStore = defineStore('counterStore', () => {

  // STATE - reaktivne varijable (ref)
  const count = ref(0)

  // GETTERS - computed funkcije
  const doubleCount = computed(() => count.value * 2)

  // ACTION - obične funkcije
  function increment() {
    count.value++
  }

  // izvoz odabranih varijabli i funkcija
  return {
    count,
    doubleCount,
    increment
  }
})
```

Ako budete gledali Pinia dokumentaciju uočićete da vrlo često u svojim primjerima koristi drukčiju sintaksu ove ove koju smo i napisali, to jest izgleda ovako:

```
import { defineStore } from "pinia"

export const useCounterStore = defineStore('counter', {
  state: () => ({
    count: 0
  }),
  getters: {
    doubleCount: (state) => state.count * 2,
  },
  actions: {
    increment() {
      this.count++
    },
  },
})
```

To je zato što Pinia ima dva načina na koja se mogu definirati spremnici, putem **Option Stores** i **Setup Stores**. Gdje mi koristimo **Setup Stores** što je u stvari **Composition API** dok **Option Stores** više liči na **Option API**.

Composition API vs. Options API

Oba pristupa rade jednako dobro, ali svaki ima svoje prednosti ovisno o složenosti aplikacije i osobnim preferencijama.

- **Options API** koristi strukturirani pristup (data, methods, computed, itd.) — čitljiv i jednostavan za manje projekte
- **Composition API** omogućuje veću fleksibilnost i bolju organizaciju logike prema funkcionalnostima (*feature-first*), posebno koristan u većim ili kompleksnim aplikacijama

Options API je baziran na Composition API-ju i koristio se u Vue 2 verziji dok nisu Vue 3 verziji uveli Composition API koji je postao standard

Options API

[illegible]

Composition API

s obzirom na to da cijelo vrijeme koristimo Composition API, tako ćemo ga dalje nastaviti koristiti u Piniji.

Korištenje

Mi u pravilu možemo definirati više spremnika što se u praksi i radi. Kada želimo koristiti određen spremnik u nekoj komponenti, potrebno ju je učitati iz datoteke u kojoj se nalazi:

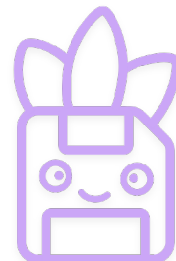
```
<script setup>
  // Učitavanje useCounterStore iz datoteke counterStore.js
  import { useCounterStore } from "@stores/counterStore.js"
  // korištenje useCounterStore() funkcije za pristupanje spremniku
  const counterStore = useCounterStore();
</script>

<template>
  <div>
    Count: {{ counterStore.count }} <!--Pristupanje reaktivnim vraijablama-->
    <button @click="counterStore.increment()">Increment</button> <!--Pristupanje
funkcijama-->
    <br> DoubleCount: {{ counterStore.doubleCount }} <!--Pristupanje computed
funkcijama-->
  </div>
</template>
```

Korištenje spremnika unutar `<script setup>` bloka isto je kao i unutar `<template>` bloka

Local storage

Kada koristimo spremnike vrlo često nam je poželjno da spremimo podatke u lokalni spremnik web preglednika. Umjesto da ručno implementiramo spremanje i dohvaćanje, postoji gotov paket `pinia-plugin-persistedstate` koji nam omogućuje efikasno i jednostavno spremanje stanja.

Potrebno ga je instalirati putem sljedeće naredbe:

```
npm i pinia-plugin-persistedstate
```

Zatim ga trebamo učitati u **Pinia** unutar `main.js` datoteke:

```
import { createPinia } from 'pinia'
import piniaPluginPersistedstate from 'pinia-plugin-persistedstate'

const pinia = createPinia()
pinia.use(piniaPluginPersistedstate)
```

I sada možemo unutar bilo kojeg spremnika nadodati opciju **persist: true** tako da se očuva stanje spremnika nakon bilo koje promjene.

```
import { defineStore } from "pinia"
import { ref, computed } from "vue"

export const useCounterStore = defineStore('counterStore', () => {
  const count = ref(0)
  const doubleCount = computed(() => count.value * 2)
  function increment() {
    count.value++
  }

  return {
    count,
    doubleCount,
    increment
  }
}, { persist: true })
```

Sada kada osvježimo stranicu podaci će ostati spremljeni.

Samostalni zadatak za vježbu 5

Za potrebe ovog zadatka napraviti ćete **novi projekt** s ukomponiranom **Piniom** i **Routerom**.

Primjer zadatka dostupan je na sljedećoj stranici: primjer-zadatka-5.netlify.app

Potrebno je napraviti tri stranice:

- `SignUpView.vue`
 - **sadrži formu** za **registraciju** *novog korisnika*
 - **polja za unos**: *username, email, lozinka i ponovi lozinku*
 - **dugme**: *Registracija*
- `LogInView.vue`
 - **sadrži formu** za **prijavu** *postojećeg korisnika*
 - **polja za unos**: *email i lozinka*
 - **dugme**: *Prijava*
- `UserView.vue`
 - prikaz **ulogiranog korisnika** i njegovih podataka: *username i email*
 - prikaz **forme** za *mijenjanje lozinke*
 - prikaz **forme** za *brisanje korisničkog računa*
 - dugme za **odjavu**

Korisnik treba moći navigirati između registracije i prijave.

Ako korisnik nije prijavljen ne može pristupiti stranici `UserView.vue`, treba prebaciti korisnika na `LogInView.vue` stranicu

Treba napraviti **Pinia spremnik** `userStore.js` koji će se ponašati kao *lažna baza podataka*:

- mora spremati sve u **local storage** (`pinia-plugin-persistedstate`)
- sadrži **listu** *registriranih korisnika*
- sadrži **trenutačno** *prijavljenog korisnika*
- sadrži funkcije za:
 - **prijavu**
 - **registraciju**
 - **mijenjanje lozinke korisnika**
 - **brisanje korisnika**

Pri registraciji na `SignUpView.vue` stranici:

- treba provjeriti da li **korisnik** s odabranim *username* i *email* **postoji**:
 - ako **postoji**: upozoriti korisnika na to, spriječiti izradu novog korisnika
 - ako **ne postoji**: stvoriti novog korisnika i prebaciti korisnika na `UserView.vue` stranicu

Pri prijavi na `LogInView.vue` stranici:

- treba provjeriti da li **korisnik** s odabranim *username* i *email* **postoji**:
 - ako **ne postoji**: upozoriti korisnika na to, spriječiti prijavu korisnika
 - ako **postoji**: prijaviti korisnika i prebaciti korisnika na `UserView.vue` stranicu

Na `UserView.vue` stranici:

- pri **odjavi korisnika**:
 - odjaviti korisnika i prebaciti korisnika na `LogInView.vue` stranicu
- pri **mijenjanju lozinke**:
 - omogućiti mijenjanje lozinke samo kad korisnik ponovno upiše *trenutačnu lozinku*
 - odjaviti korisnika nakon uspješne promijene lozinke i prebaciti ga na `LogInView.vue` stranicu
- pri **brisanju korisnika**:
 - omogućiti brisanje korisnika samo kad korisnik ponovno upiše *trenutačnu lozinku*
 - odjaviti korisnika nakon brisanja i prebaciti ga na `LogInView.vue` stranicu

Primjer:

The image displays four distinct UI panels for a user management system, each with a light blue border and a white background.

- Registracija:** Features a title 'Registracija' and a link '> Prijava'. It contains four input fields: 'Korisničko ime' (with 'bobross'), 'Lozinka' (with 'Lozinka123!'), 'Email' (with 'bobross@gmail.com'), and 'Ponovi lozinku' (with 'Lozinka123!'). A blue button at the bottom is labeled 'Registriraj se'.
- Korisnik: bobross:** Features a title 'Korisnik: bobross' and a link '> Odjavi se'. It contains four input fields: 'Email' (with 'bobross@gmail.com'), 'Nova lozinka' (with 'Lozinka123!'), 'Trenutna lozinka' (with 'Lozinka123!'), and 'Ponovi novu lozinku' (with 'Lozinka123!'). There are two buttons at the bottom: a pink one labeled 'Izbriši korisnički račun' and a blue one labeled 'Promijeni lozinku'.
- Prijava:** Features a title 'Prijava' and a link '> Registracija'. It contains two input fields: 'Email' (with 'bobross@gmail.com') and 'Lozinka' (with 'Lozinka123!'). A blue button at the bottom is labeled 'Prijava se'.
- Greška: 404:** Features a title 'Greška: 404' and a link '> Nazad'. It contains a message: 'Sorry, čini se da je stranica koju tražite uklonjena ili ne postoji.' and a link 'Natrag na prijavu'.

Primjer zadatka dostupan je na sljedećoj stranici: primjer-zadatka-5.netlify.app